

Kultur som undervärderar vetenskap

Publicerad: 07 November 2013

Vid ett tillfälle då jag talade med några ungdomar om den utveckling av teknologi och information vi ser idag ställde någon i publiken en överraskande fråga. Han sade: "Är materiell, teknisk, industriell och annan världslig vetenskap nödvändiga inom islam? Är studier av detta något som för en närmare Gud?"

Sättet som han ställde frågan på sade mig att han redan hade bestämt sig för vad han tyckte. Han var redan övertygad om att världslig vetenskap för en bort från Gud och framgång i nästa liv.

Denna inställning är en av de främsta anledningarna till att den muslimska världen lider av en bakåtsträvande syn på teknologi. Tanken att vetenskap bör begränsas till några grenar inom religionen, med fokus på ett antal specifika frågor, är en tanke som står i motsats till islams verkliga anda. Det första ord som uppenbarades till profeten Muhammad (må Guds frid och välsignelser vara över honom) var "Läs!" Detta var en väldig order som förkunnade för ett folk som låg långt efter både i andlig och i världslig utveckling att ta sig till en nivå från vilken de skulle kunna vara Guds ställföreträdare på jorden och anta den tunga och bördande uppgiften att utveckla den.

Ordern till att läsa är riktad mot våra inre och understryker vikten av kunskap. Hur fantastiskt är det inte att det första ord som uppenbarades från Koranen var kommenderingen till att läsa? Och hur häpnadsväckande är det då inte att muslimer är det folk som läser minst? Studier om läskunnande världen över visar att muslimer har den högsta nivån av analfabetism. Och av dem som kan läsa, är deras möjlighet till att förstå ofta den sämsta.

Den kultur som undervärderar vetenskap, som ståendes i motsats till islamisk anda, är anledningen till att den muslimska civilisationen ligger så långt efter resten av världen i utveckling av vetenskap och teknologi. Gud säger:

Ser du inte att Gud låter regn strömma från skyn och att Vi därmed låter frukter av alla slag och färger mogna och att i bergen [syns] strimmor av vitt och rött i olika skiftningar och intensivt svart [fläckar]. Så växlar även färgen hos människorna och hos vilda djur och boskap. Ingen av Hans tjänare utom de som har [en djup inre] kunskap fruktar Gud [så som Han bör fruktas]. Han är allsmäktig men alltid beredd att förlåta. [1]Koranen, sūrah Fātir: 27–28

Dessa verser berör regnets rörelser, frukter av olika färger, berg, djurarter och variationer mellan människor. Dessa verser förklarar för oss på tydligaste tänkbara sätt att människor genom dygderna i dessa kunskaper kan ha medel som ger en starkare tro på Gud och en större medvetenhet om Hans storhet och makt. Varifrån kommer då tanken att kunskap om den fysiska världen inte för en närmare Gud? Studerar vi dessa noga verser ser vi att de berör nästan all ny och gammal vetenskap från astronomi och geologi till zoologi, botanik och antropologi. Vetenskaper som dessa är de "råmaterial" från vilka teknologiska framsteg görs.

Reflekterar vi över vilken vikt Koranen ger dessa vetenskaper är det förbryllande att finna muslim-

ska samhällen minst konkurrenskraftiga till att kunna tävla i fråga om teknologi. Även om vi besitter ett rikt arv som ger oss varje anledning och medel till att utveckla vår civilisation, är vi sorgligt nog det av världens folk som är minst förberedda för att stiga på det tåg som rör sig framåt i en allt högre hastighet och som inte låter sig vänta på någon.

Islam har en positiv inställning till kunskap och forskning. Koranen är mycket tydlig i dess uppmaningar till att lära samtidigt som den också inspirerar till att vårt lärande och begrundande skall vävas samman med åminnelse av Gud så att vi håller oss säkra från moralisk och materiell dekadens om vi faller offer för våra egna böjelser och begär.

Frågan som vi måste ställa oss är varför dagens muslimer är så oförmögna till vetenskapliga och teknologiska framsteg. Varför tar vi inte emot den uppmuntran som finns i Koranen och profetens (över honom vare Guds frid och välsignelser) traditioner till kreativitet, produktivitet och utveckling?

Vi bör läsa Koranen och hans traditioner i livets alla skeenden, i vad vi än tar oss till, oberoende av om det rör jordbruk, produktion, läkekonst eller vetenskap.

Tveklöst lider vi av allvarliga tillkortakommanden genom att distansera oss själva från vår religion i fråga om värdet av vetande.

Gud skapade människan och försåg henne med allt vad jorden bär:

Det är Han som för er har skapat allt vad jorden bär och som, vänd mot himlavalvet, formade det till sju himlar. Han har kunskap om allt. [2]Koranen 2:29

På samma sätt har Gud låtit oss leva på denna jord:

Och till [stammen] Thamud [sändes] deras broder Salih. Han sade: "Dyrka Gud, mitt folk! Ni har ingen gud utom Honom. Han skapade er av jord och Han lärde er att bruka den och där fick ni bygga och bo. Be Honom om förlåtelse för era synder och vänd ångerfulla åter till Honom. Min Herre är nära och hör [människans] bön." [3]Koranen, sūrah Hūd: 61

Gud har genom den kunskap och det förnuft som Han välsignat oss med givit makt till oss på jorden. Vi befattar oss med jordbruk och hantverkarkonst utifrån vad jorden ger och på samma sätt är vi ansvariga för omhändertagandet av den. Vi uppmuntras till att studera denna skapelse för att skönja de lagar och mönster som Gud har placerat häri, inklusive de mönster och orsaker som styr civilisationers uppgång och fall. Gud har gjort detta till medel för att berika våra liv både spirituellt och materiellt.

Gud har sänt Koranen som ett rättesnöre att tillämpa i det världsliga likväl som i det andliga. Dess läror är till för vårt välmående på denna jord men också för vårt välmående i det nästkommande. Detta är anledningen till att det i Koranen återfinns verser om att tänka, begrunda och undersöka, på samma sätt som det finns dem som rör islamisk lag och religionens doktriner:

Vi sände Våra profeter med klara bevis [om sanningen] och med dem sände Vi Skriften och en Våg för att [hjälpa] människorna att handla rättvist. Och järnet, som har fruktansvärd styrka och som är människan till nytta, har Vi satt i era [händer]. Låt därför dem ge sig till känna som vill stödja och

försvara Guds och Hans Sändebuds sak, fastän [Gud] inte kan ses eller förnimmas. All styrka och all makt ligger hos Gud! [4]Koranen, sūrah al-Hadīd: 25

I denna vers visar Gud hur mycket nytta som människan kan ha av järn då vi från det kan framställa så många olika föremål. Faktum är att järn är en väsentlig del i de flesta moderna maskiner och teknologier.

Strävan efter nyttig kunskap kan föra en närmare Gud för att tjäna Hans välsignelser, så länge som den underlättar för oss att bebo och bruka denna jord och därigenom vidhålla tron.

Den lärde al-Māwardī (9721058 e.Kr.) har sagt: "... allt som hjälper oss att inse våra plikter och utveckla ett civiliserat liv på jorden." Detta inbegriper islamisk vetenskap likväl som världsliga utveckling inom medicin, tillverkningskonst, handel, teknologi och kultur. Alla dessa former av vetenskap ger människan nytta och hjälper henne att uppfylla hennes plikt som Guds ställföreträdare på jorden...

Källor:

Shaykh Salman al-Oadah (2006), Islam & Technological Progress. www.islamtoday.com;
Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius.

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 Koranen, sūrah Fātir: 27–28

↑2 Koranen 2:29

↑3 Koranen, sūrah Hūd: 61

↑4 Koranen, sūrah al-Hadīd: 25